

Wytyczne dotyczące bezpiecznego obchodzenia się z żywnością

Dla wolontariuszy na festynach i podobnych wydarzeniach

Dlaczego trzeba zachowywać szczególną ostrożność przy kontakcie z żywnością?

Błędy higieniczne przy kontakcie z żywnością prowadzą często do poważnych chorób, które mogą stanowić zagrożenie zwłaszcza dla małych dzieci i osób starszych. Takie choroby warunkowane przez żywność na festynach lub podobnych wydarzeniach mogą szybko się rozprzestrzeniać i zagrażać wielu osobom. Niniejsze wytyczne zawierają wskazówki odnoszące się do właściwych zachowań w tym wrażliwym higienicznie zakresie.

Przez jaką żywność często dochodzi do zakażeń?

Zarówno żywność pochodzenia zwierzęcego, jak i roślinnego może zawierać mikroorganizmy powodujące choroby (bakterie, wirusy lub pasożyty). Przy kontakcie z tego rodzaju żywnością należy zachować szczególną ostrożność:

- mięso i drób, a także wyroby z niego
- mleko i przetwory mleczne
- ryby, skorupiaki, mięczaki (owoce morza) i wyroby z nich
- jaja i potrawy jajeczne (zwłaszcza z surowych jaj)
- żywność dla niemowląt i małych dzieci
- wypieki z nieprzetwarzanym termicznie farszem lub nadzieniem (np. torty na bazie śmietany)
- lody i półprodukty na bazie lodów
- surówki i sałatki, w tym sałatka ziemniaczana, marynaty, majonez, inne emulgowane sosy i drożdże spożywcze
- pędy i kielki do spożycia na surowo, nasiona do ich produkcji

Jak można zapobiegać warunkowanym przez żywność infekcjom?

Osoby, które podczas festynów mają bezpośredni lub pośredni (np. przez naczynia i sztucce) kontakt z tego rodzaju żywnością, w znacznym stopniu odpowiedzialne są za zdrowie gości i muszą dokładnie przestrzegać wymienionych zasad higieny.

Trzeba tutaj rozróżnić między ustawowymi zakazami a ogólnymi zasadami higieny w kontakcie z żywnością:

Zakazy ustawowe

Osoby chorujące na

- **nieżyt żołądka lub jelit** (biegunka zakaźna, ew. z nudnościami, wymiotami, gorączką),
- **dur brzuszny** lub **tyfus rzekomy**,
- **wirusowe zapalenie wątroby typu A lub E**,
- **zakażone rany** lub **choroby skóry**, kiedy występuje przez to możliwość, że zarazki chorobotwórcze dostaną się do żywności i w ten sposób mogą być przenoszone na innych ludzi,

zgodnie z ustawą o ochronie przed infekcjami nie mogą mieć kontaktu z wyżej wymienioną żywnością poza prywatnym gospodarstwem domowym. Dotyczy to także osób chorych, które tylko pośrednio mają kontakt z żywnością (np. przez naczynia i sztucce) i mimo to występuje ryzyko przeniesienia zarazków chorobotwórczych na żywność. Nie jest przy tym istotne, czy lekarz stwierdził **chorobę**, czy też występują tylko objawy choroby, które warunkują **podejrzanie** jej występowania.

To samo dotyczy osób, u których badanie **próbki kału** wykazało występowanie zarazków chorobotwórczych salmonelli, shigelli, enterokrwotocznych bakterii Escherichia coli (EHEC) lub przecinkowców cholery, także wówczas, kiedy dana osoba nie ma objawów choroby (tak zwani „nosiciele”).

Przed wszystkim wymienione objawy wskazują na wymienione choroby, zwłaszcza, kiedy występują po pobycie za granicą:

- biegunka z więcej niż 2 rzadkimi stolcami na dzień, ewentualnie z nudnościami, wymiotami i gorączką
- wysoka gorączka z silnymi bólami głowy, brzucha lub stawów i zaparcia; mogą to być objawy duru brzuszego lub tyfusu rzekomego
- żółte zabarwienie skóry i gałek ocznych, które mogą wskazywać na wirusowe zapalenie wątroby
- rany i otwarte zmiany skórne, kiedy są zaczerwienione, sączące się, mokre lub nabrzmiałe

Jeśli wystąpią u Państwa takie objawy chorobowe, prosimy skonsultować się z lekarzem.

Ważne zasady higieny przy kontakcie z żywnością

- Przed rozpoczęciem pracy zdjąć pierścionki, bransoletki i ozdoby na ręce.
- Przed przystąpieniem do pracy, przed każdą nową czynnością roboczą i po każdym korzystaniu z toalety dokładnie myć ręce. Stosować w tym celu mydło w płynie, bieżącą wodę, a do suszenia rąk ręczniki jednorazowe.
- Nosić czyste ubranie ochronne (czepek, fartuch itp.).
- Nie kasłać ani nie kichać na żywność.
- Także małe rany na rękach i ramionach zakrywać czystym, nieprzepuszczającym wody plastrem.
- Trzymać żywność wymagającą chłodzenia w chłodzie także podczas jej podawania
- Przestrzegać temperatury podgrzewania dla potraw gotowanych (min. 65°C)
- Rozdzielać prace „czyste” i „nieczyste”
- Przy wydawaniu posiłków unikać bezpośredniego dotyknięcia żywności - stosować odpowiednie, czyste środki pomocnicze (widelce, szczypcy itp.)

Przestrzeganie zasad zawartych w tej ulotce jest ważne. W razie ich nieprzestrzegania występuje groźba konsekwencji wynikających z prawa cywilnego i karnego.